

Joutsan Kunnanvaltuusto 15.12.2025

Joutsan kunnan vuoden **2026 talousarvio** ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmat ovat päätöstä vaille valmiit.

Tulevan vuoden talouden suunnittelun prosessi on alkanut kunnanhallituksen kokouksessaan 19.5.2025 hyväksymästä **talousarvion laadintaohjeesta**, jonka mukaan laadinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota **talousarviolukujen todenmukaisuuteen**. Hallintokuntien olisi tullut analysoida toimintaansa kahden edellisen vuoden tilinpäätökseen, sekä kuluvan vuoden toteuman ennusteeseen verraten ja määrittää käyttötalouden menojen painopistealueet. Ohjeistus on ollut varata palkkoihin 4 % korotukset sekä muihin menoihin 3 % korotukset vuoden 2025 talousarvion tasosta. Hallintokunnissa talousarviokäsittelyn asiakirjat eivät ole olleet kunnanhallituksen antaman ohjeistuksen mukaisia.

Kokoomuksen ja Perussuomalaisten valtuustoryhmä haluaa kiinnittää huomion ja huolen muutamiin talousarviokirjan asioihin.

Aivan ensimmäisenä; olemme tehneet saman havainnon kuin monena vuonna ennen tätä. Talousarvion valmistuminen ja kunnanhallituksenkin edellyttämien todenmukaisten talousarviolukujen valmistuminen on jäänyt aivan loppumetreille lisäksi talousarvion käsittelyjärjestyksessä on ollut erikoisia piirteitä. Jossain tapauksissa päätöksenteko on luisunut asiantuntijalautakunnalta viranhaltijalle.

27.10.2025 KH toteaa: Teknisen ja ympäristöosaston kokonaiskustannukset voidaan arvioida vasta sen jälkeen kun sisäiset kustannukset ovat käytettävissä. Tekninen lautakunta ei ole kuitenkaan käsitellyt talousarviota 27.10. jälkeen eikä siis antanut minkäänmoista sisäiset kustannukset sisältävää esitystä kunnanhallitukselle, joka kuitenkin 24.11.2025 toteaa: kunnanhallituksessa on käsitelty hallintokuntien talousarvioesitykset ja hallintokuntakohtaisten käsittelyjen pohjalta on koottu vuoden 2026 talousarviokirja, joka on meillä täällä edessämme.

Talousarvionlaadintaa on kehitettävä niin, että hallintokunnat saavat niille kuuluvan päätöksentekovallan ja aineiston, jonka perusteella talousarvio on mahdollista laatia.

Jos suoritetaan kunnanhallituksen suositamaa analyysia palkkoihin tulos on tämä: palkat 2023 TP 7,7 M€ euroa, 2024 TP 8,3 M€, 2025 ennusteessa 8,7 M€ ja vuodelle 2026 olemme varaamassa 9,2 M€. Jos pärjäämme verotulojen arvioinnissa, pystymme maksamaan palkat ja ehkä työllisyyden

hoidon kulut. Toki sivistystoimi on henkilöstöltään suurin sektori, eikä siellä oppilasikäluokkien pieneneminen heti näy henkilöstön määrässä mutta **henkilöstön määrän ja henkilöstömenojen on oltava entistä tarkemmassa seurannassa koko kuntaorganisaatiossa.**

Talousarviossa 2026 ulkoiset toimintatuotot ovat 3,7 M€ ja toimintakulut 16,3 M€. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä toimintakatteemme oli -9,8 M€ ja edellä mainituilla tuotoilla ja kuluilla toimintakate vuodelle 2026 -12,6 M€ eli **miinusmerkkisen luvun kasvaminen tarkoittaa katteen huononemista liki 30 prosentilla**

Erityisen voimakkaasti **kuntien toimintaan ja talousnäkyymiin** vaikuttaa kuluvan vuoden alussa käynnistynyt TE-palvelu-uudistus. Joutsa ei elä missään erityiskuplassa, joten tämä koskee myös meitä. Työttömyyden rajun kasvun myötä työllisyysalueiden asiakasmäärät ja kuntien rahoittamat työttömyysturvamenot ovat lisääntyneet odotettua voimakkaammin. Keski-Suomen eteläisen työllisyysalueella **Joutsan kunnan maksuosuus** sekä Kelan työmarkkinatuen kuntaosuus 801110 euroa.

Talousarviokirjan sivulle 22 on kirjattu **perusteluista talousarviolle** 2026 ja suunnitelmavuosille 2027–2028 muun muassa seuraavasti: kunta jatkaa verkostomaisen markkinointiyhteistyön kehittämistä matkailutoimijoiden kanssa ja osallistuu 2026 matkamesseille omalla osastollaan.

Kunta on aktiivinen toimija oppilaitosyhteistyössä ja **yritysten sijoittumis- ja kehittämisneuvotteluissa**. Kotoutumista edistäviä toimia toteutetaan kunnan eri osastoilla. Kotoutumisen koordinoinnista vastaa maahanmuuttotyön koordinaattori, joka on organisaatiossa sijoitettu kehittämysyksikköön **vuodesta 2025 alkaen**. Perustelut listaan ovat päässeet myös yritystuet ja toimet elinvoimapöydässä. Olisimme mieluusti nähneet perustelut-osiossa VOK:n vaikutuksen sivistyssektorilla ja työllisyyden hoidossa, tilaratkaisut, tyhjien kiinteistöjen aiheuttamat haasteet, sopeutumisen hyvinvointialueen tekemiin päätöksiin.

Ryhmämme mielestä **kokonaisvaltaisessa sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnan järjestämisessä**, joka on kunnanhallituksen tehtäväkenttää, kaivataan aktiivisempaa ja tiedostavampaa otetta. Riskeihin tai niiden uhkiin on suhtauduttava vakavasti. Varautuminen esimerkiksi ympäristöriskien hoitoon ei saa tulla yllätyksenä. Kunnan omaisuutta on hoidettava huolellisesti taidekokoelma mukaan lukien. Tietosuojaloukkauksista uutisoidaan jatkuvasti, samoin taloushuijauksista. Edellä mainitut voivat koskea myös kuntaa. Talousarviossa varautuminen ei näy euroissa vaikka pitäisi.

Joutsan kunnan talousarviossa vuodelle 2026 on investointien loppusummaksi saatu on 4,8 M€. Olemme tukalassa tila-tilanteessa, hyvinvointialueen jäljiltä tiloja jää tyhjilleen mutta uutta olisi rakennettava. Keskusta-alueen kehittämiseen oli 9/2025 mennessä käytetty 122 647,64 € ja vuodelle 2026 investointi euromäärä on 600 000 euroa. Kuntalaiset ovat oikeutettuja tiedon saantiin investoinneista, valitettavasti nykymuotoinen investointiosa jättää paljon arvailujen varaan.

Kokoomuksen ja Perussuomalaisten valtuustoryhmä on tyytyväinen talousarvion tällä hetkellä näyttämään tulokseen, johon pääsemiseksi kaiken on osuttava nappiin.